

HRVATSKI NARODNI PREPOROD

1830. – 1860.

Milena Lokas, prof.

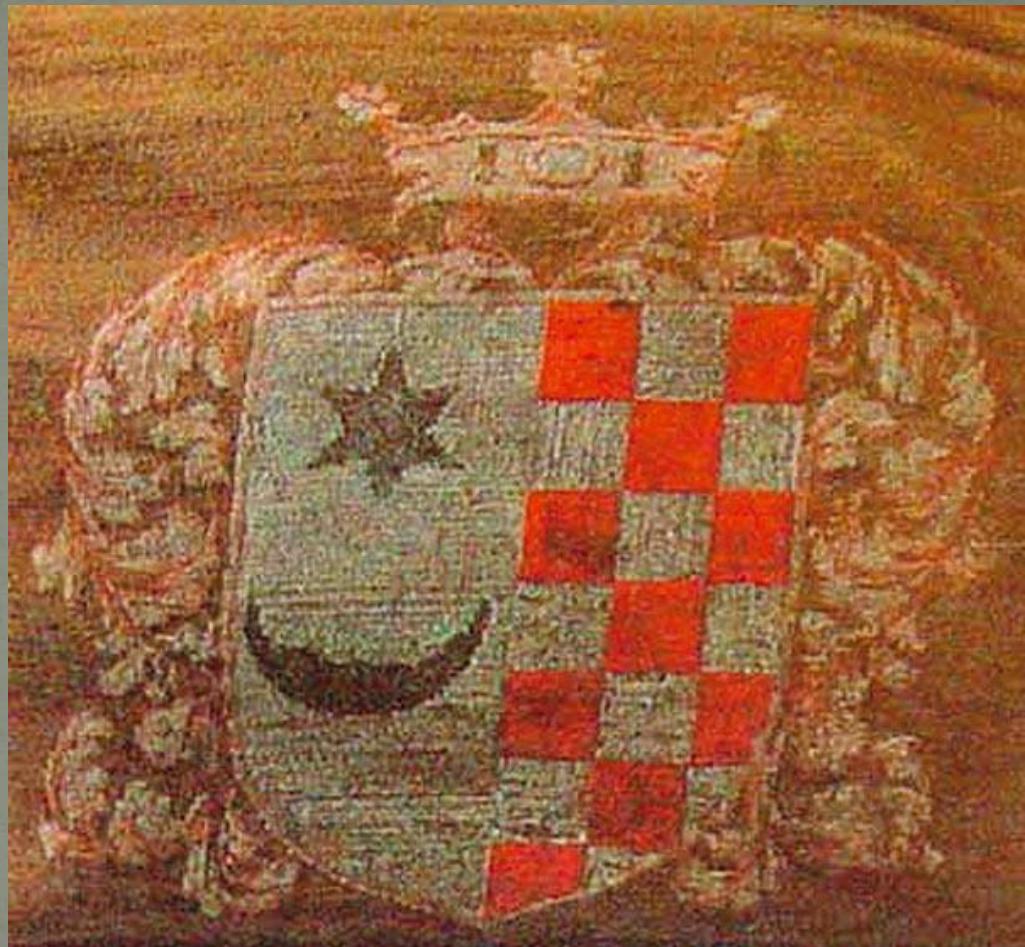

Vlaho Bukovac: *Hrvatski narodni preporod*

- Pokret obuhvaća kulturu, književnosti, politiku i gospodarstvo
- ILIRSKI POKRET (1830.-1843.) – naziv dolazi otuda što se smatralo da su Hrvati potomci Ilira

ZNAČAJKE:

- želja za ujedinjenjem Južnih Slavena - početna faza u tom ujedinjenju trebalo je biti jezično ujedinjavanje Hrvata.

PRETPREPORDNO RAZDOBLJE (1813.- 1830.)

➤ Uviđanje važnosti narodnog jezika i nacionalne kulture (Maksimiljan Vrhovac, Antun Mihanović)

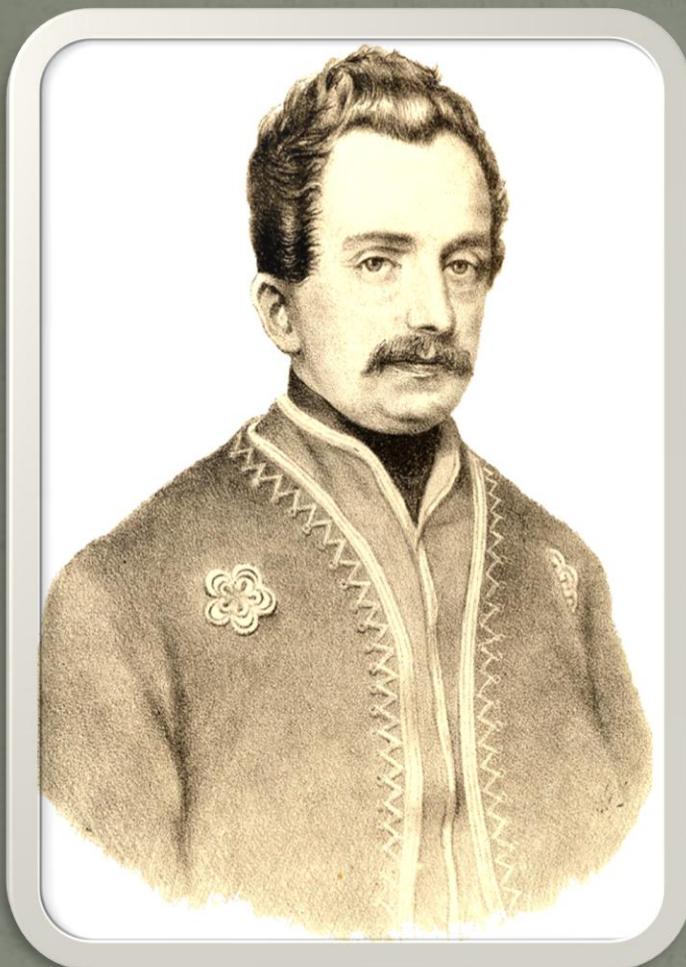

Maksimiljan Vrhovac – zagrebački biskup -
Poziv na sve duhovne pastire svoje biskupije,
1813.g.

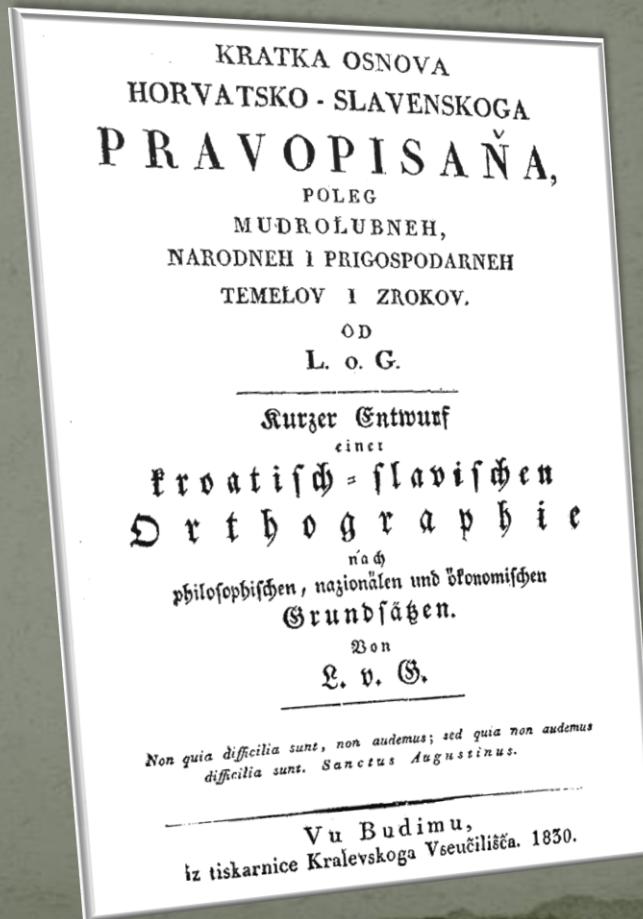

Antun Mihanović – *Reč domovini o hasnovitosti pisanja vu domorodnem jeziku , 1815.g.*

PREPORODNO RAZDOBLJE (1830.- 1860.)

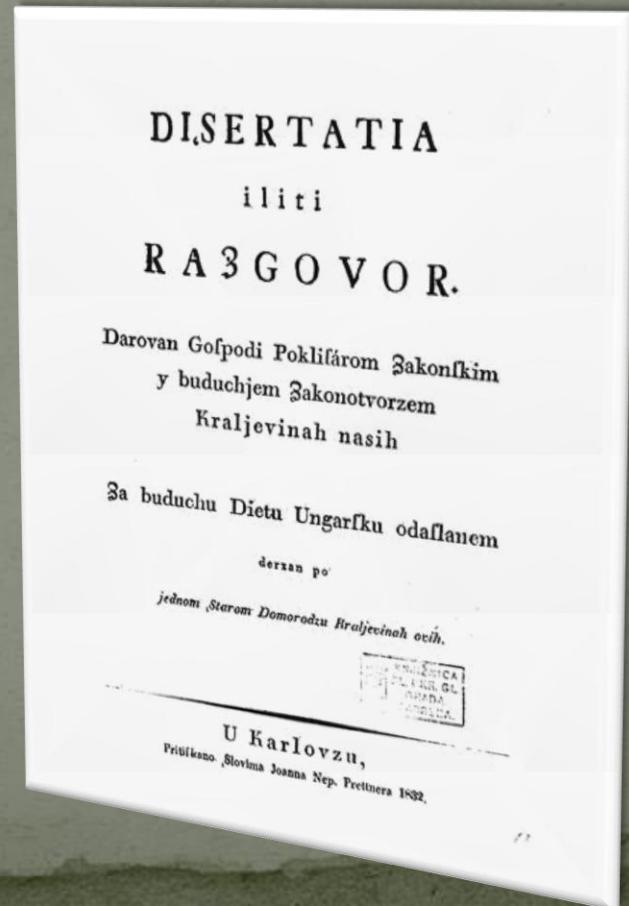
► Ljudevit Gaj 1830. g. izdaje "Kratku osnovu horvatsko-slavenskog pravopisanja" u kojoj predlaže pojednostavljenje pravopisa

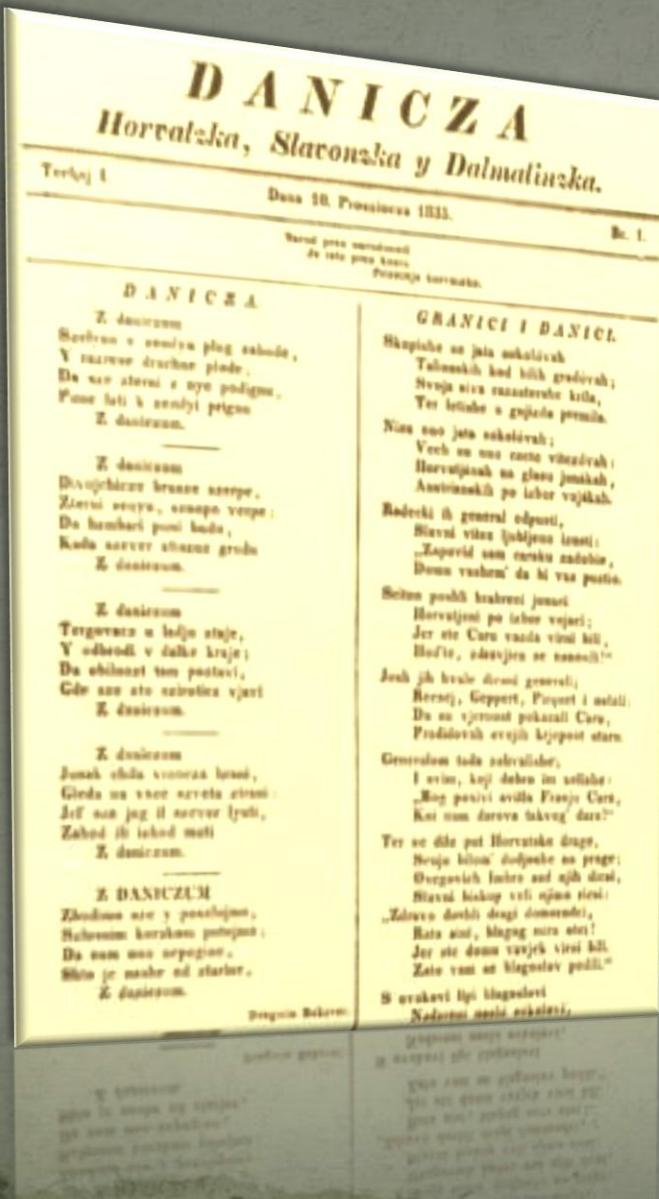
PREPORODNO RAZDOBLJE (1830.- 1860.)

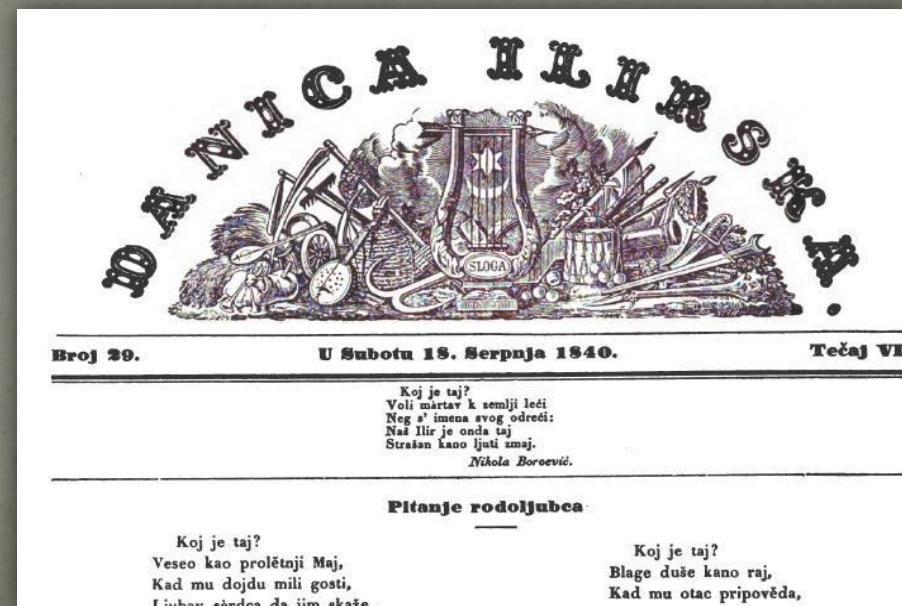
➤ Grof Janko Drašković 1832. g. objavljuje na štokavskom "Disertaciju" – priv hrvatski politički program u kojem traži ujedinjenje svih hrvatskih zemalja, slovenskih zemalja i Bosne u Veliku Iliriju

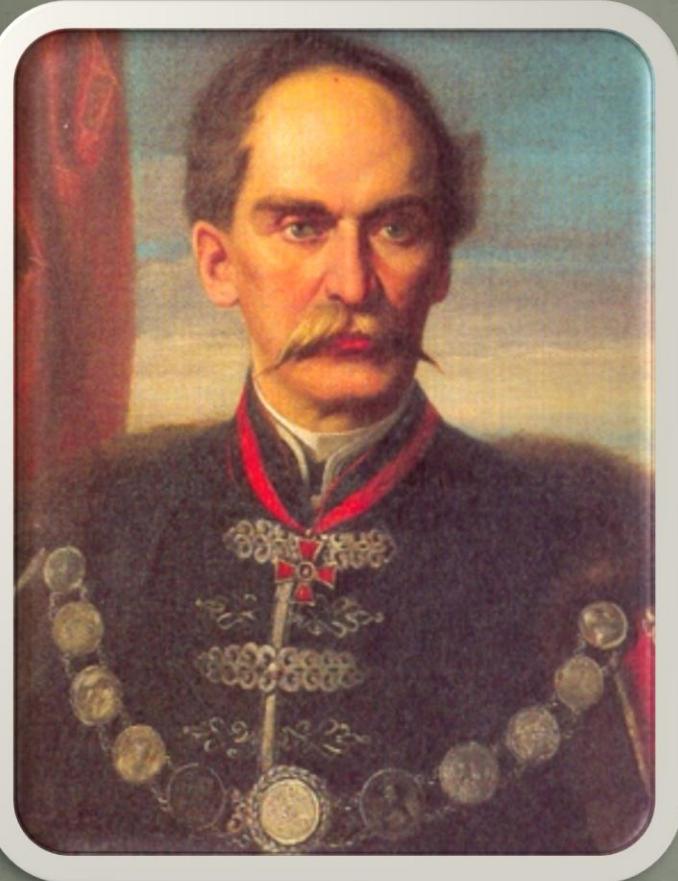
PREPORODNO RAZDOBLJE (1830.- 1860.)

- 1835. g. Ljudevit Gaj počinje objavljivati "Novine Horvatzke" i "Danicu horvatzku, slavonsku i dalmatinsku" na kajkavštini
- od 1836. do 1843. (do zabrane ilirskog imena) one izlaze pod nazivom "Ilirske narodne novine" i "Danica ilirska". Nakon zabrane ilirskog imena ove novine izlaze pod nazivom "Narodne novine"

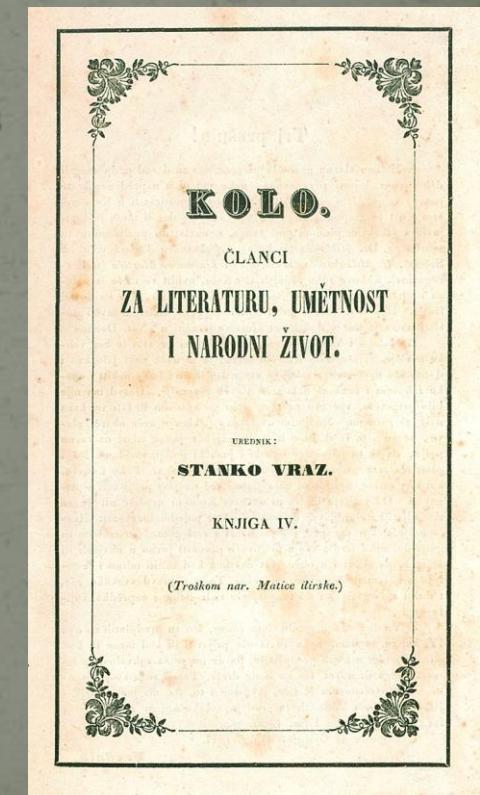

PREPORODNO RAZDOBLJE (1830.- 1860.)

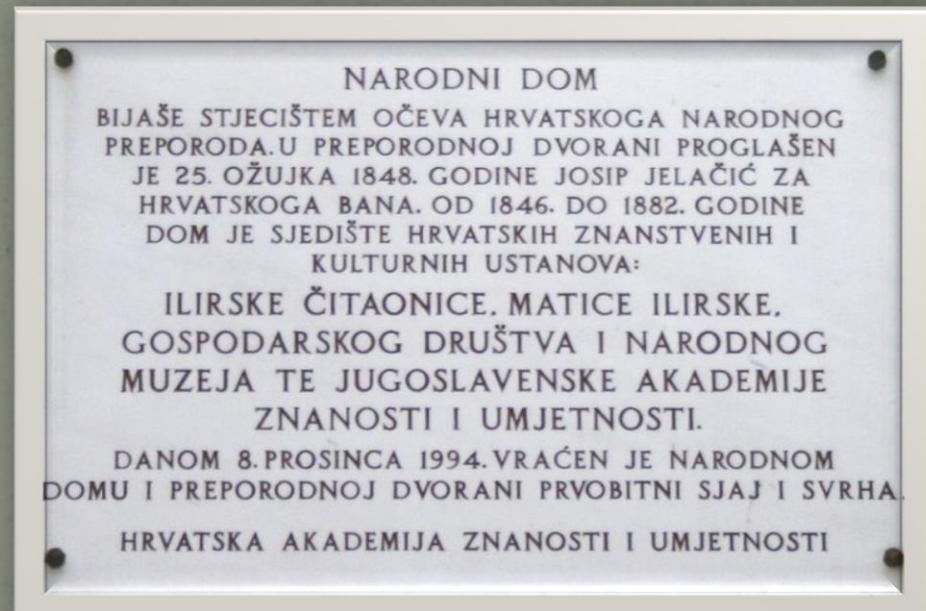
Ivan Kukuljević Sakcinski

- 1840. g. dolazi do razmimoilaženja čelnika ilirskog pokreta, Ljudevit Gaj želi ostvarenje političkih ciljeva, a Stanko Vraz želi ustrajnost na kulturnoj djelatnosti
- 1842. g. Stanko Vraz izdaje prvi hrvatski književni časopis "Kolo"
- 1843. g. Ivan Kukuljević Sakcinski je održao prvi govor na hrvatskom jeziku u Hrvatskom saboru

OSTVARENJA:

- Ostvaren je jedinstveni književni jezik (na temelju štokavštine) i pravopis.
- Začeta je novija hrvatska književnost.
- Otvorene su narodne čitaonice i Matice ilirske.
- Osnovana je Katedra za hrvatski jezik i književnost.

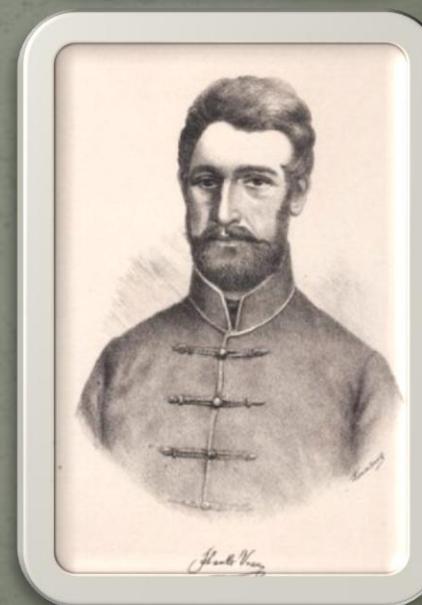
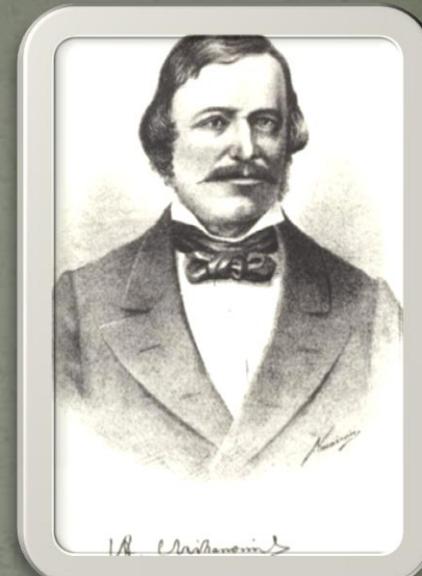
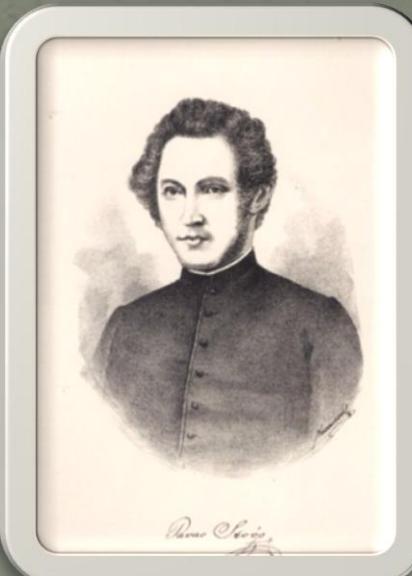

LIRIKA

➤ Veliku važnost imaju domoljubne pjesme – **BUDNICE I DAVORIJE**, kojim se budila nacionalna svijest i domoljublje u Hrvata

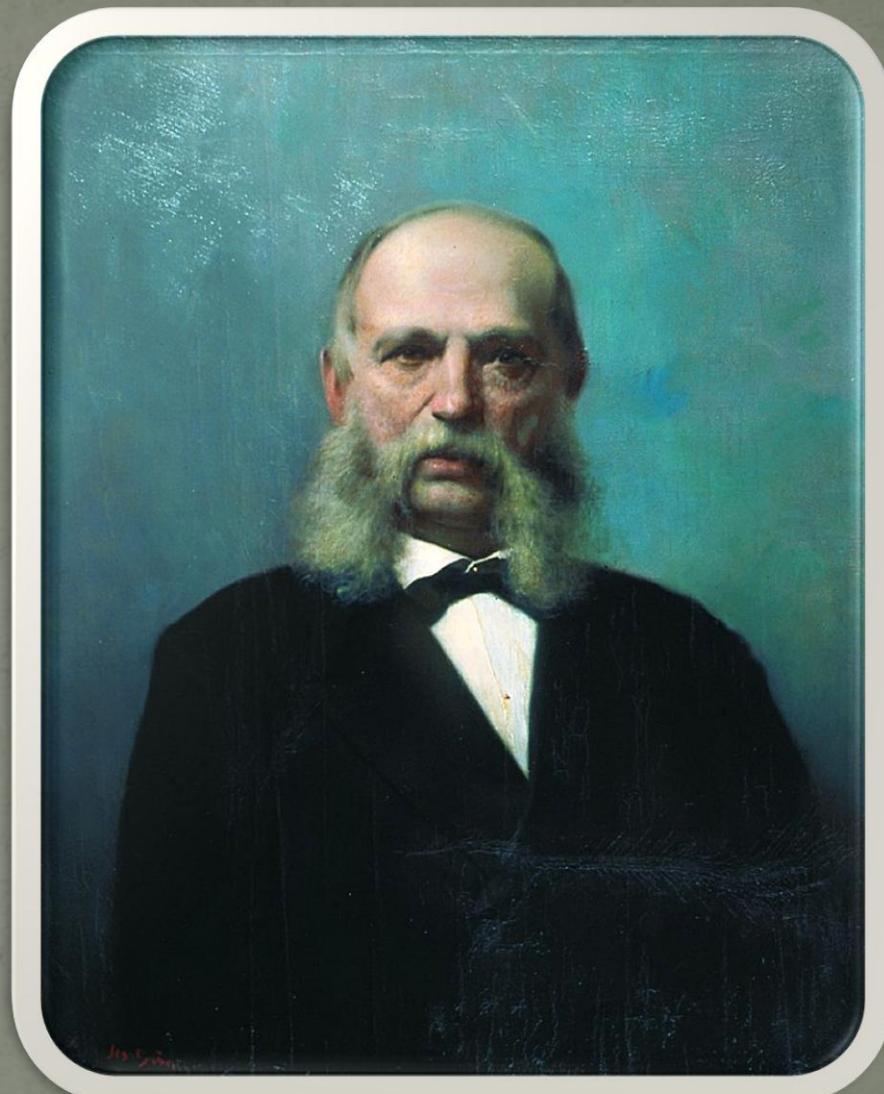
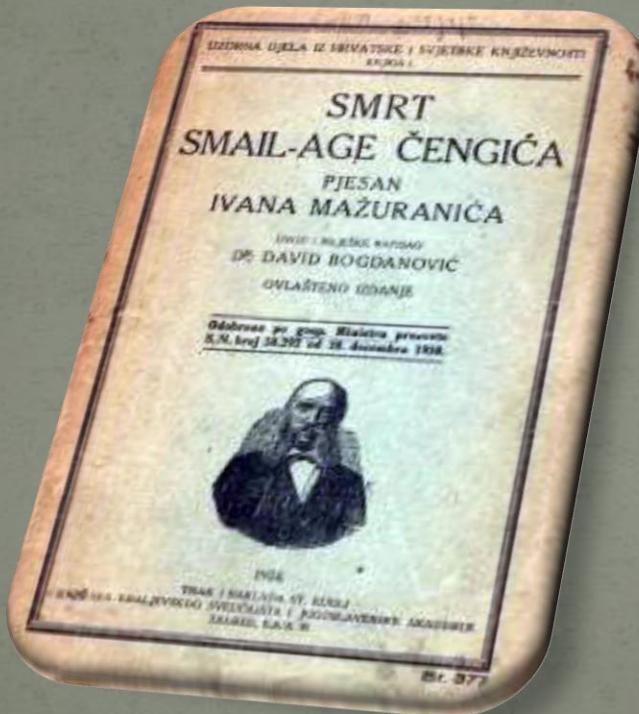
➤ Predstavnici:

- Pavao Štoos ("Kip domovine vu početku leta 1831"),
- Antun Mihanović ("Horvatska domovina" koja je 1891. proglašena hrvatskom himnom),
- Petar Preradović
- Stanko Vraz

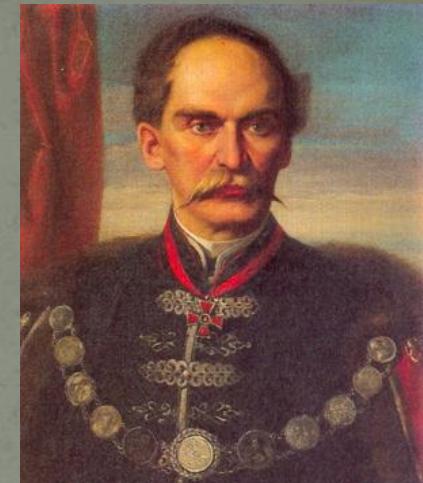
EPIKA

- Ivan Mažuranić: "Smrt Smail-age Čengića" – ep u 5 pjevanja, objavljen 1846.g. - jedno od najvažnijih epskih ostvarenja tog razdoblja

DRAMA

► Ivan Kukuljević Sakcinski: "Juran i Sofija" – prva drama u novijoj hrvatskoj književnosti prikazana 1839. u Sisku, a tema joj je povjesna (borba hrvatske i turske vojske pod Siskom u 15. st.)

DISKURZIVNI KNJIŽEVNI OBLICI

► Matija Mažuranić: "Pogled u Bosnu" – prvi putopis u novijoj hrvatskoj književnosti

